

Kiireellinen määräys, Epoon koulun käytön tilapäinen rajoittaminen

Ympäristöterveysjaosto 14.12.2023 § 107
997/11.05.02.02/2023

Valmistelu- ja lisätiedot
I kaupungineläinlääkäri-hygieenikko ja
ympäristöterveydenhuollon päällikkö Tiina Tiainen
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Ympäristöterveydenhuolto sai 17.11.2023 tiedoksi, että Epoon koulun liikuntasalin sisätiloja käsitellään otsonikaasulla yöaikaan jatkuvasti. Terveys- ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) ja työterveyslaitoksen (TTL) ohjaamia otsonoitujen tilojen tuuletus- ja varoajoja ei saadun tiedon mukaan noudateta ja otsonoidussa liikuntasalissa on muun muassa käyty siivoamassa noin 5 h:n sisällä otsonoinnin päättymisestä. Kulku liikuntasaliin on koulutilojen kautta. Samassa siivessä sijaitsevat liikuntasalin pukutilat sekä käsityöluokka. Tietoja otsonipitoisuuksien mittauksista tuuletuksen jälkeen liikuntasalissa tai sen viereisissä, oppilaiden käytössä olevissa tiloissa, ei ollut käytettävissä.

Edellä mainittujen tietojen perusteella I kaupungineläinlääkäri-hygieenikko antoi sähköpostitse kiireellisen määräyksen rajoittaa Epoon koulutilojen käyttöä, mikäli ei ole varmistettu käytössä olevien koulutilojen turvallisuutta, ts. sitä, että oleskelutiloihin ei ole päässyt leviämään otsonia ja että riittäviä tuuletusaikoja on noudatettu. Päätöksestä ei kuultu asianosaisia.

Kiireellinen määräys oli perusteltu, koska:

- Otsoni on myrkyllinen kaasu, joka voi väärinkäytettynä olla jopa hengenvaarallinen. Altistuminen kohonneille otsonipitoisuuksille voi aiheuttaa akuutteja terveyshaittoja: rintakipua, yskää, hengitysvaikeuksia ja kurkun ärsytystä. Se voi myös pahentaa astman oireita ja heikentää vastustuskykyä. Toistuvasti otsonille altistuvilla henkilöillä on kohonnut riski kroonisille vaikutuksille: astman synnylle, valtimon kovettumataudille sekä eliniän ennusteen lyhenemiselle.
- Kun otsoni reagoi materiaalien ja sisäilman kemiallisten epäpuhtauksien kanssa, voi syntyä uusia terveydelle haitallisia kemiallisia yhdisteitä. Otsonoitavassa tilassa olevat huokoiset kalusteet voivat imeä itseensä syntyvät epäpuhtaudet, jotka saattavat pysyä sisäilmassa kuukausia tai jopa pidempään ärsytysoireita aiheuttavina, haistettavina pitoisuuksina.
- THL:n ja TTL:n ohjeiden mukaan tulee otsonin leviäminen muihin tiloihin esimerkiksi ilmanvaihdon kautta estää. Tila on lukittava ja merkittävä varoituskyltein. Ilmassa olevien epäpuhtauksien poistamiseksi tilaa tulisi tuulettaa vähintään 24 tuntia, mielellään 48 tuntia. Tämän varoajan aikana tilassa ei saa oleskella. Tuuletuksen jälkeen kaikki pinnat puhdistetaan nihkeäpyyhkimällä.

Käytettävissä olevat tiedot otsonointityöstä käytiin läpi koulutoimesta ja toimitiloista vastaavien viranhaltijoiden kanssa 17.11.2023. Kasvun ja oppimisen toimiala ryhtyi välittömästi valmistelemaan Epoon koulutoiminnan siirtoa väistötiloihin 20.11. lukien, kunnes voidaan varmistua, että koulutilat ovat turvalliset. Sittenmin Epoon koulutiloja on tuuletettu yli 48 h viimeisimmän liikuntasalin otsonoinnin jälkeen ja liikuntasalin siivessä sijaitsevien tilojen sisä-pinnat on nihkeäpyyhitty. 27.11.2023 koulutilat otettiin uudelleen normaali-käyttöön käytöstä poistettua liikuntasalia lukuunottamatta.

Liite: tarkastuspöytäkirja 1655323.

Asiaa koskeva lainsäädäntö:
Terveysuojelulaki (763/1994 & muutokset)

26 § Asunnon ja muun oleskelutilan terveydelliset vaatimukset
Asunnon ja muun sisätilan sisäilman puhtauden, lämpötilan, kosteuden, melun, ilmanvaihdon, valon, säteilyn ja muiden vastaavien olosuhteiden tulee olla sellaiset, ettei niistä aiheudu asunnossa tai sisätilassa oleskeleville terveyshaittaa.

Terveysuojelulain nojalla ei ole säädetty sisäilman otsonipitoisuuksille raja-arvoja, minkä vuoksi on sovellettava työhygieenisiä raja-arvoja. Koska koululaisilla ei ole ammattitaitilain mukaista suojaa, on heidän osaltaan tarpeen soveltaa hengitysilman alinta työhygieenistä raja-arvoa 0,05 ppm/m³. [ICSC 0068 - OTSONI \(ilo.org\)](https://www.ilo.org)

...

51 § Terveysuojelua koskevat määräykset
Kunnan terveysuojeluviranomaisella on oikeus antaa yksittäisiä kieltoja ja määräyksiä, jotka ovat välttämättömiä terveyshaitan poistamiseksi tai sen ehkäisemiseksi.

...

Kiireellisessä tapauksessa valvontaa suorittava kunnan viranhaltija saa antaa 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai määräyksen. Kielto tai määräys on viipymättä saatettava kunnan terveysuojeluviranomaisen ratkaistavaksi.

Hallintolaki (434/2003 & muutokset)

34 § Asianosaisen kuuleminen
Asian saa ratkaista asianosaista kuulematta, jos:

...

4) kuuleminen saattaa vaarantaa päätöksen tarkoituksen toteutumisen tai kuulemisesta aiheutuva asian käsittelyn viivästyminen aiheuttaa huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle, yleiselle turvallisuudelle taikka ympäristölle.

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Ympäristöterveysjaosto päättää vahvistaa viranhaltijan kiireellisenä antaman määräyksen.

Päätös:

Ympäristöterveysjaosto päätti vahvistaa viranhaltijan kiireellisenä antaman määräyksen.
